

Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Словацький університет сільського господарства, м. Нітра, Словаччина
Дрезденський університет прикладних наук, Німеччина
Чеський університет природничих наук, м. Прага, Чехія
Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН України
Білоцерківська дослідно-селекційна станція ІБКіЦБ НААН України
Інститут картоплярства НААН України

М А Т Е Р І А Л И

**IV Міжнародної
науково-практичної конференції**

**АГРАРНА ОСВІТА І НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

*присвяченої видатним вченим
Васильківському С.П. і Молоцькому М.Я. – засновникам
наукової школи з селекції та насінництва пшениці і картоплі*

30 березня 2023 року

**Біла Церква
2023**

УДК 378:001:63

Аграрна освіта і наука: досягнення та перспективи розвитку: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 30 березня 2023 р.). Біла Церква: БНАУ, 2023. 285 с.

Редакційна колегія:

Шуст О.А., ректор БНАУ, д-р екон. наук.

Мерзлов С.В., д-р с.-г. наук.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Хахула В.С., канд. с.-г. наук.

Лозінський М.В., канд. с.-г. наук.

Панченко Т.В., канд. с.-г. наук.

Грабовський М.Б., д-р с.-г. наук.

Примак І.Д., д-р с.-г. наук.

Петер Ондрісік, доктор філософії.

Арне Сірджекс, доктор наук.

Хінек Рубік, доктор наук.

Демидов О.А., д-р с.-г. наук.

Гудзенко В.М., д-р с.-г. наук.

Кириленко В.В., д-р с.-г. наук.

Кочмарський В.С., д-р с.-г. наук.

Бузинний М.В., канд. с.-г. наук.

Бурденюк-Тарасевич Л.А., д-р с.-г. наук.

Фурдига М.М., канд. с.-г. наук.

Олійник Т.М., канд. с.-г. наук.

Власенко В.А., д-р с.-г. наук.

Центило Л.В., д-р с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Сабадин В.Я., канд. с.-г. наук.

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками IV Міжнародної науково-практичної конференції «Аграрна освіта і наука: досягнення та перспективи розвитку» (30 березня 2023 року, Білоцерківський національний аграрний університет).

Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Ел. адреса: <https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/27>

ЗМІСТ

СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ У СЕЛЕКЦІЇ І НАСІННИЦТВІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РОСЛИН

Ожерельєва В.М. ЗДОБУТКИ ІНСТИТУТУ РОСЛИННИЦТВА імені В.Я. ЮР'ЄВА НААН В НАСІННИЦТВІ І НАСІННЄЗНАВСТВІ.....	8
Перегрим О. Р. ВИХІДНИЙ МАТЕРІАЛ В СЕЛЕКЦІЇ ТИМОФІЇВКИ ЛУЧНОЇ.....	12
Іванців Р. Є. ПРОДУКТИВНІСТЬ ПАЖИТНИЦІ БАГАТОРІЧНОЇ В ПЕРЕДКАРПАТТІ....	14
Ільчук Р. В., Павлов Ф. І., Бойко Б. В. АНАЛІЗ ПЕРШОГО БУЛЬБОВОГО ПОКОЛІННЯ, ОТРИМАНОГО ВІД САМОЗАПИЛЕННЯ СОРТІВ КАРТОПЛІ.....	16
Пірич А.В., Федоренко М.В., Кузьменко Є.А., Близнюк Р.М., Іванцова Л.В. АДАПТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЛІНІЙ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	19
Добрянська Н.А., Даньків В.Я., Олексяк В.М. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ ВИРОЩУВАННЯ ГРЯСТИЦІ ЗБІРНОЇ В УМОВАХ ЛЬВІВЩИНИ.....	22
Олексяк В. М. АДАПТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПАЖИТНИЦІ БАГАТОРІЧНОЇ.....	24
Orlenko N.S., Leschuk N.V., Orlenko O.V. FEATURES OF THE STATISTICAL ANALYSIS DIFFERENCES OF LETTUCE VARIETIES.....	26
Корягін О. М., Остапець Т. А., Бочарова М. І., Міняйло В. Д. САМОСУМІСНІСТЬ БАТЬКІВСЬКИХ КОМПОНЕНТІВ ТА ВІДДАЛЕНА ГІБРИДИЗАЦІЯ У ВИДІВ ЛЮЦЕРНИ.....	29
Чехова І.В. ДОМІНУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ СЕЛЕКЦІЇ СОРТІВ МАЛОПОШИРЕНИХ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ НАСІННИЦЬКОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ.....	32
Михайлик С.М., Топчій О.В., Сонець Т.Д., Смульська І.В. РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНЮВАННЯ РАННЬОСТИГЛИХ СОРТІВ СОЇ КУЛЬТУРНОЇ (<i>Glycine max</i> (L.) Merrill) ЗА ОСНОВНИМИ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИМИ ПОКАЗНИКАМИ.....	34
Житомирць О. С., Смульська І. В., Руденко О. А. ГОСПОДАРСЬКІ ТА АГРОБІОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО (<i>HORDEUM VULGARE</i> L.) НОВОГО ПОКОЛІННЯ.....	37
Смульська І.В., Топчій О.В., Михайлик С.М. ВПЛИВ ФАКТОРІВ ВИРОЩУВАННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СУЧАСНИХ ВИСОКООЛЕЇНОВИХ СОРТІВ СОНЯШНИКУ.....	40
Norshchar V., Nazarenko M. VARIABILITY BY DEPRESSIVE EFFECTS UNDER DIMETHYLSULFATE ACTION FOR WINTER WHEAT.....	43
Шита О.П. ДЕТЕРМІНАЦІЯ ОНТОГЕНЕЗУ ПЕРВИННИХ ЕКСПЛАНТІВ <i>PRUNUS DULCIS</i> (Mill.) D.A.Webb. ЗА НЕПРЯМОГО МОРФОГЕНЕЗУ.....	46
Сабатин В.Я., Дубовик Н.С. СПЕЛЬТА (<i>TRITICUM SPELTA</i> L.) – НОВИЙ НАПРЯМОК У СЕЛЕКЦІЇ ПШЕНИЦІ.....	51
Трохимчук А.І., Мойсейченко Н.В., Ігнатенко О.О. ЦІННІ ЗРАЗКИ АБРИКОСА ЗВИЧАЙНОГО (<i>PRUNUS ARMENIACA</i> L.) ГЕНОФОНДА ІНСТИТУТУ САДІВНИЦТВА НААН.....	55
Kurylenko V.V., Humeniuk O.V., Sabadyn V.Ya., Dubovyk N.S. INFLUENCE OF ECOLOGICAL FACTOR ON TRINKING OF WINTER WHEAT GRAINS IN F ₁ WHEN CROSSING VARIETIES WITH WHEAT RYE TRANSLOCATIONS.....	59
Палінчак О.В., Заверталюк В.Ф. НОВІ ГІБРИДИ ПРОДОВОЛЬЧИХ БАШТАННИХ КУЛЬТУР.....	62
Карпук Л.М., Мацкевич О.В. ОСОБЛИВОСТІ ДЕКОНТАМІНАЦІЇ ПЕРВИННИХ ЕКСПЛАНТІВ ЛІЩИНИ ВЕДМЕЖОЇ.....	65
Лозінський М.В., Самойлик М.О., Устинова Г.Л. ФЕНОТИПОВИЙ ПРОЯВ ДОВЖИНИ ГОЛОВНОГО КОЛОСУ В СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ РІЗНИХ ЕКОТИПІВ.....	69
Шейдик К.А., Савіна О.І. ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ МАХОРОКИ ЗА МІНЛИВИХ ПОГОДНИХ УМОВ ЗАКАРПАТТЯ.....	71
Писаренко Н. В., Сидорчук В. І., Гордієнко В. В. ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ ВІТЧИЗНЯНИХ СОРТІВ КАРТОПЛІ ТРАДИЦІЙНИХ ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО ПОЛІССЯ УКРАЇНИ.....	75

Олефіренко Б.А., Кавунець В.П., Сіроштан А. А., Лісковський С.Ф. ТРИВАЛІСТЬ ПЕРІОДУ ПІСЛЯЗБИРАЛЬНОГО ДОЗРІВАННЯ НАСІННЯ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ.....	79
Бобер А.В., Набільський Ю.О. ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА БУЛЬБ КАРТОПЛІ РІЗНИХ СОРТІВ, ВИРОЩЕНИХ В УМОВАХ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	81
Тихий Т.І., Литвин І.І. КАЛИНА ЗВИЧАЙНА - ЗНАЧЕННЯ, СОРТИ, ШКІДНИКИ ТА ХВОРОБИ.....	84
Труш С. Г., Парфенюк О. О., Баланюк Л.О. СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ДОБОРУ БАТЬКІВСЬКИХ КОМПОНЕНТІВ ЗА СТВОРЕННЯ ОДНОРОСТКОВИХ ГІБРИДІВ БУРЯКІВ КОРМОВИХ НА ЦЧС ОСНОВІ.....	87
Сидорова І.М., Куманська Ю.О., Дубовик Н.С. МУТАЦІЙНА МІНЛИВІСТЬ М₁ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОРТУ БАТЬКО ПРИ ХІМІЧНОМУ МУТАГЕНЕЗІ.....	90
Глеваський В.І., Куянов В.В. ЗБІЛЬШЕННЯ ВИХОДУ ПОСАДКОВИХ КОРЕНЕПЛОДІВ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОЕФІЦІЄНТА РОЗМНОЖЕННЯ НАСІННЯ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ.....	92
Дрозд І.Ф., Нанівська І.Й. МІНЛИВІСТЬ МАСИ 1000 НАСІНИН СОРТІВ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО В УМОВАХ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ.....	94
Сич З.Д., Кубрак С.М. БІОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СОРТІВ І МІСЦЕВИХ ФОРМ ЦИБУЛІ ШАЛОТ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	97
Юрик Л.С. ГІБРИДНІ ФОРМИ ТА СОРТИ ГРУШІ (<i>PIRUS COMMUNIS L.</i>) МЛІВСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ.....	100
Вожегова Р.А., Влащук А.М., Дробіт О.С., Дробіт М.В. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ СУЧАСНОГО НАСІННИЦТВА ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР.....	102
Вологдіна Г. Б., Рисін А. Л. МІНЛИВІСТЬ ВИСОТИ РОСЛИН СОРТІВ І СЕЛЕКЦІЙНИХ ЛІНІЙ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	105
Кутіщева Н. М., Шудря Л. І., Одинець С. І., Безсусідній О. В., Серeda В. О. ПОКАЗНИКИ ПРОДУКТИВНОСТІ БАТЬКІВСЬКИХ ФОРМ ТРИЛІНІЙНИХ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКА.....	110
Дутова Г. А., Смутьська І. В. СОРТИ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ (<i>TRITICUM AESTIVUM L.</i>).....	112
Костюк Л.А. ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА НОВИХ СОРТІВ ЯБЛУНІ СЕЛЕКЦІЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ ПОМОЛОГІЇ ІМ. Л.П.СИМИРЕНКА ІС НААН.....	114
Моцний І. І., Соломонов Р.В., Орехівський В.Д., Кривенко А.І. ВПЛИВ ЧУЖИННИХ ГЕНІВ НА АГРОНОМІЧНІ ОЗНАКИ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ В У МОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ.....	117
Діордієва І. П., Лівіцький В. В., Щербина В. А. СТУПІНЬ ДОМІНУВАННЯ ТА ХАРАКТЕР УСПАДКУВАННЯ СЕЛЕКЦІЙНО-ЦІННИХ ОЗНАК У ГІБРИДІВ <i>TRITICUM AESTIVUM L. × TRITICUM SPELTA L.</i>.....	120
Леонов О.Ю., Скрипник О.О., Попов С.І., Усова З.В., Суворова К.Ю., Хухрянська М.М. СОРТОВІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ПІСЛЯ ПОПЕРЕДНИКА ГОРОХ.....	122
Красуля Т.І. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПЛОДІВ – ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМ У СЕЛЕКЦІЇ ПЕРСИКА.....	125
Liubchenko A. I., Liubchenko I. O., Vokovenko D. S., Hubarenko A. S. PARAMETERS OF THE MODEL OF THE CAMELINA SATIVA VARIETY FOR THE CONDITIONS OF THE RIGHT-BANK FOREST-STEPPE OF UKRAINE.....	127
Білявська Л. Г. ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННІ ОЗНАКИ І КОРЕЛЯЦІЙНІ ЗВ'ЯЗКИ МІЖ НИМИ У ГІБРИДНИХ ПОПУЛЯЦІЯХ СОЇ.....	129
Шкіндер-Барміна А.М. СОРТИ ВИШНІ – ДЖЕРЕЛА ВИСОКОЇ ВРОЖАЙНОСТІ ЗА ПОКАЗНИКОМ ПИТОМОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ.....	131
Рарок В. А., Рарок А. В. ВДОСКОНАЛЕННЯ АРХІТЕКТОНІКИ СОРТІВ ГРЕЧКИ СЕЛЕКЦІЙНИМИ МЕТОДАМИ ЗА ІНДЕКСНИМИ ПОКАЗНИКАМИ.....	134
Демидов О. А., Лось Р. М., Кириленко В. В., Гуменюк О. В., Дубовик Н. С. УРОЖАЙНІСТЬ ПЕРСПЕКТИВНИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД УМОВ ВИРОЩУВАННЯ.....	137

Лозінська Т.П., Дубась В.В., Кравченко І.І. МІНЛИВІСТЬ ІНДЕКСУ АТРАКЦІЇ У СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ЯРОЇ.....	141
Волошина В.В. НОВІ СОРТИ ЯБЛУНІ (<i>MALUS DOMESTICA</i> BORKH.) МЛІЇВСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ.....	143
Кузьменко Є.А., Федоренко М.В., Федоренко І.В., Близнюк Р.М., Іванцова Л.В. ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІНІЙ КОНКУРСНОГО ВИПРОБУВАННЯ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО (<i>TRITICOSECALE WITTMASS</i>) ЗА ПОСУХОСТІЙКІСТЮ	146
Соколовська-Сергієнко О.Г., Кірізій Д.А., Стасик О.О., Кедрук А.С. ВПЛИВ ҐРУНТОВОЇ ПОСУХИ У ПЕРІОД КОЛОСІННЯ-ЦВІТІННЯ НА ФОТОСИНТЕТИЧНУ АКТИВНІСТЬ ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ.....	149

ІННОВАЦІЙНІ РОЗРОБКИ В ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

Мартинюк І. В., Цимбал Я. С. ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ В КОРОТКОРОТАЦІЙНІЙ СІВОЗМІНІ ЗА ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА.....	153
Короткова І. В., Чайка Т. О. БІОЛОГІЧНА АКТИВНІСТЬ ГУМІНОВИХ РЕЧОВИН: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СТРУКТУРА – БІОЛОГІЧНА АКТИВНІСТЬ.....	157
Панасюк С.С., Крамар О.С., Мартинюк Н.І. ЕНЕРГООЩАДНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ РІЗНИХ СОРТІВ БУРЯКУ КОРМОВОГО В ЗОНІ ЛІСОСТЕПУ.....	160
Сіроштан А.А., Заїма О.А., Каліцінська О.Б. ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ВАРІАНТІВ ОБРОБКИ.....	162
Сінгаєвський А.М., Марченко Т.Ю. ПРОМІЖНІ ПОСІВИ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ЗБАЛАНСОВАНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ.....	165
Марченко Т.Ю. ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СЕЛЕКЦІЇ АГРОКУЛЬТУР ІНСТИТУТУ КЛІМАТИЧНО ОРІЄНТОВАНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА НААН..	167
Бичкова Ю.В., Марченко Т. Ю., Боровик В.О. СУЧАСНИЙ СТАН ДОСЛІДЖЕНЬ БІОЛОГІЧНОЇ ФІКСАЦІЇ АЗОТУ.....	169
Скакун В.М., Марченко Т.Ю., Базиленко Є. О. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО В ЯКОСТІ БІОПАЛИВА.....	172
Лященко С. А., Купріянов С. І., Рожнятовський А. О., Рустамова О. М. ЛАМПИ РІЗНОГО СПЕКТРУ ВИПРОМІНЮВАННЯ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СОРТИ КАРТОПЛІ.....	174
Марценюк Я. Ю., Лященко С. А., Захарчук Н. А. УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ КАРТОПЛІ ЗАЛЕЖНО ВІД ПРЕПАРАТІВ З РІСТРЕГУЛЮЮЧОЮ ДІЄЮ.....	176
Федорук Ю.В., Панченко Т.В., Присяжнюк Н.М., Федорук Н.М. УРОЖАЙНІСТЬ РІЗНИХ СОРТІВ КАРТОПЛІ ЗАЛЕЖНО ВІД СПОСОБІВ ПІДГОТОВКИ БУЛЬБ ДО САДІННЯ.....	179
Ящук Н.О., Бішук Є.В., Козятинський М.І. ВМІСТ БІЛКА ТА КЛЕЙКОВИНИ В ЗЕРНІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ РІЗНИХ СОРТІВ ТА СПОСОБІВ ЗБЕРІГАННЯ.....	182
Купріянова Т.М., Макаруч Н.В. РЕГУЛЮВАННЯ БІОЛОГІЧНОГО СПОКОЮ МІНІБУЛЬБ ОЗДОРОВЛЕНИХ СОРТІВ КАРТОПЛІ ЗА ЦІЛОРІЧНОГО ЇХ ВИРОЩУВАННЯ В КОНТРОЛЬОВАНИХ УМОВАХ.....	184
Яценко В. В. ВПЛИВ СУПЕРАБСОРБЕНТУ ТА РІЗНИХ НОРМ ЛОКАЛЬНОГО УДОБРЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЧАСНИКУ.....	187
Воробйова Н. В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ ФОРМ АБСОРБЕНТІВ У ПОСІВАХ ВАСИЛЬКІВ СПРАВЖНІХ.....	189
Парфенюк О. О., Труш С. Г. ПРОДУКТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КВАСОЛІ ЗВИЧАЙНОЇ ЗА РІЗНИХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ В ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	192
Іванів М. О., Возняк В. В. КОРЕЛЯЦІЯ УРОЖАЙНОСТІ ЗЕРНА З БІОМЕТРИЧНИМИ ПОКАЗНИКАМИ У СОРТІВ СОЇ ЗА РІЗНИХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ.....	195
Войтко А.В., Качан Л.М. ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ НАДЗЕМНОЇ МАСИ РОСЛИН СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ЯРОЇ.....	197
Потапов А. В., Грабовський М. Б. ФОРМУВАННЯ МАСИ РОСЛИН БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ У ПОЧАТКОВИЙ ПЕРІОД ВЕГЕТАЦІЇ ПІД ВПЛИВОМ ФУНГІЦИДНОГО ЗАХИСТУ.....	200

Nimenko S. S., Grabovskyi M. B., Grabovska T. A., Cierjacks A. ECOLOGIZATION OF SOYBEAN GROWING TECHNOLOGY.....	202
Влащук А.М., Дробіт О.С., Влащук О.А., Дробіт М.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИРОЩУВАННЯ БОБОВИХ КОРМОВИХ ТРАВ В ПІВДЕННОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ.....	204
Падалко Т.О. СИСТЕМА ЗАХИСТУ ТЕХНІЧНИХ СОРТІВ ВИНОГРАДУ ВІД ВЕСНЯНИХ ЗАМОРОЗКІВ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	206
Овчарук О. В., Овчарук В. І., Ткач О. В. ОСОБЛИВОСТІ ЖИВЛЕННЯ І УДОБРЕННЯ КВАСОЛІ ЗВИЧАЙНОЇ.....	209
Овчарук О. В., Овчарук В. І., Ткач О. В. ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ І СПОСОБУ СІВБИ НА ВРОЖАЙНІСТЬ КВАСОЛІ ЗВИЧАЙНОЇ.....	210
Малюк Т. В., Козлова Л. В. МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ ПЛОДОВИХ НАСАДЖЕНЬ.....	212
Мостипан О.В. ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА СОРТІВ СОЇ ЗА ЯКІСНИМИ ПОКАЗНИКАМИ ЗЕРНА В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	215
Сидякіна О.В. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА ЯБЛУК	217
Мельникова Н.М., Коць С.Я. ПРАЙМІНГ НАСІННЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПОКРАЩЕННЯ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНИХ РОСЛИН.....	220
Михалків Л.М., Обезюк І.М. ВИКОРИСТАННЯ МІКРООРГАНІЗМІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОЇ В УМОВАХ ЗАСОЛЕННЯ.....	223
Сенчук М.М. ОБҐРУНТУВАННЯ МЕХАНІЗОВАНОГО ФРАКЦІОНУВАННЯ БІОГУМУСУ.....	225
Ратошнюк В.І., Ратошнюк В.В. ЛЮПИН ВУЗЬКОЛИСТИЙ ТА ПЕРСПЕКТИВА ВИРОЩУВАННЯ КУЛЬТУРИ В ЗОНІ ПОЛІССЯ УКРАЇНИ.....	228
Ковтун Д.М., Ревтьо О.Я. ВЕРТИКАЛЬНІ ФЕРМИ – НОВІ ІННОВАЦІЇ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	231
Правдива Л.А. ВПЛИВ НОРМ ВИСІВУ НАСІННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ СОРГО ЗВИЧАЙНОГО ДВОКОЛЬОРОВОГО (<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moenh) ТА СОРИЗУ (<i>Sorghum oryroidum</i>).....	234
Хахула Б.В. ІННОВАЦІЙНА ОСНОВА ВИРОЩУВАННЯ КРУП'ЯНИХ КУЛЬТУР ЯК ОСНОВА ПРОДОВОЛЬЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРАЇНИ.....	235

ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗЕМЛЕРОБСТВІ

Примак І.Д., Войтовик М.В., Покотило І.А., Панченко О. Б., Ображій С.В., Павліченко А.А. ЗМІНА РЯСНОСТІ БУР'ЯНОВОГО КОМПОНЕНТА АГРОФІТОЦЕНОЗІВ І ПРОДУКТИВНОСТІ СІВОЗМІНИ ЗА ЧОТИРЬОХ СИСТЕМ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ.....	239
Куликівський В.Л. ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ ЕНЕРГОВИТРАТ У ТЕХНОЛОГІЯХ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ.....	242
Олепир Р. В., Ласло О. О., Воропіна В. О. ВПЛИВ СИСТЕМАТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ СИСТЕМ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ ТА УДОБРЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ.....	244
Любич В. В. ВПЛИВ РІЗНИХ ДОЗ АЗОТНИХ ДОБРИВ НА ВМІСТ БІЛКА В ЗЕРНІ ТРИТИКАЛЕ ЯРОГО.....	246
Pikovska O.V., Volyanskyi O.V. ASSESSMENT OF SOIL STRUCTURE PARAMETERS OF TYPICAL CHERNOZEM UNDER FERTILIZERS AND TILLAGE.....	250
Farid Ait Merzeg, Nacer Bezzi, Imene Akkari, Nadia Bait, Riad Ladji, Nadiia Dovbash, Aissa Bensehoub MANUFACTURE OF PHOSPHATE FERTILIZERS FROM THE PHOSPHATE ORE OF DJEBEL ONK ALGERIA.....	252
Михайлюк Д.В., Хахула В.С. ВПЛИВ РІВНЯ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ.....	254

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗАХИСТІ РОСЛИН

Bronnikova L.I., Zaitseva I.O. ACTIVITY OF THE CELL CULTURES, OBTAINED VIA CELL SELECTION WITH HEAVY METAL IONS.....	258
Сабадин В.Я., Дубовик Н.С., Куманська Ю.О., Сидорова І.М., Сабадин Є.Г., Пономаренко С.О. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ СЕЛЕКЦІЇ ПШЕНИЦІ НА СТІЙКІСТЬ ПРОТИ ОСНОВНИХ ХВОРОБ.....	261
Комісаренко А.Г., Михальська С.І. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ПРОДУКТИВНОСТІ ГЕНЕТИЧНО ЗМІНЕНИХ РОСЛИН ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА ДІЇ ОСМОТИЧНОГО СТРЕСУ.....	265
Фільов В.В., Юрик Л.С., Крикун Н.В. БІОПРЕПАРАТИ НА ЗАХИСТІ СЛИВОВИХ НАСАДЖЕНЬ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	268
Градченко С.І. ЕФЕКТИВНІСТЬ МІКРОБІОЛОГІЧНОГО ПРЕПАРАТУ ФУНГЦИДНОЇ ДІЇ АМПЕЛОМІЦИН БТ В ПРИГНІЧЕННІ РОЗВИТКУ ОСНОВНИХ ХВОРОБ ЯБЛУНІ.....	270
Мурашко Л. А., Кириленко В. В., Гуменюк О. В. ДЖЕРЕЛА СТІЙКОСТІ <i>TRITICUM AESTIVUM</i> L. ПРОТИ ЗБУДНИКА <i>PSEUDOCERCOSPORELLA HERPOTRICHOIDES</i> (FRON.).....	272
Дикун О.В., Заяць П.С. ЕФЕКТИВНИЙ ЗАХИСТ ПОСІВІВ СОЇ ВІД БУР'ЯНІВ.....	275
Юдицька І.В., Нєжнова Н.Г. ШКІДНИКИ У НАСАДЖЕННЯХ ПЕРСИКА В ЗОНІ СТЕПУ УКРАЇНИ ТА МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ ЇХ ЧИСЕЛЬНОСТІ.....	278
Rikovskyi M.Y., Yevchenko O.A., Retman M.S. SPECIES COMPOSITION OF MYCOFLORA OF SPRING WHEAT SEEDS.....	280
Балан Г.О., Заклевська Н. М. КАРАНТИННІ ШКІДЛИВІ ОРГАНІЗМИ ТА МЕТОДИ ЇХ КОНТРОЛЮ В УМОВАХ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	282

УДК 632.934:634.25 (477.7)

^{1,2}Юдицька І.В., мол. науковий співробітник

²Нежнова Н.Г., ст. викладач

¹Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН

²Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

¹i.uditskaia@ukr.net

²nina.niezhnova@tsatu.edu.ua

ШКІДНИКИ У НАСАДЖЕННЯХ ПЕРСИКА В ЗОНІ СТЕПУ УКРАЇНИ ТА МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ ЇХ ЧИСЕЛЬНОСТІ

Моніторинг фітофагів у садах з виокремленням домінуючих видів є основною складовою для побудови ефективної системи захисту багаторічних насаджень. У насадженнях персика на кількість і якість врожаю впливали два види шкідників, а саме східна плодожерка та фруктова смугаста міль.

Ключові слова: східна плодожерка, фруктова смугаста міль, моніторинг, персик, інсектициди.

^{1,2}Yudytska I.V.,

²Nezhnova N.G.

¹Melitopol fruit growing research station named after M.F. Sydorenko of IH of NAAS of Ukraine

²Dmytro Motorny Tavria State Agrotechnological University

PESTS IN PEACH ORCHARDS IN THE STEPPE ZONE OF UKRAINE AND METHODS OF REGULATING THEIR NUMBERS

Monitoring pests in gardens with the selection of dominant species is the main component for building an effective system of protection of perennial orchards. In peach orchards, the quantity and quality of the crop were affected by two types of pests, namely the oriental fruit moth and the peach twig borer.

Key words: oriental fruit moth, peach twig borer, monitoring, peach, insecticides.

Природні умови Півдня України сприятливі для вирощування практично всіх плодових культур в тому числі і персика. Райони промислового розташування даної культури зосереджуються в південній частині даної зони [1].

Природно-кліматичні умови Степової зони України є сприятливими як для вирощування персика так і для розвитку шкідливої ентомофауни [2]. Зважаючи на досить значне різноманіття шкідників в агроценозі культури доцільним є проведення постійного моніторингу, що дасть змогу скоригувати систему захисту протягом вегетаційного року тим самим суттєво скоротити втрати врожаю [3].

На базі Мелітопольської дослідної станції садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН у насадженнях персика за період 2021–2022 років були виявлені наступні основні шкідники генеративних та вегетативних органів дерев: східна плодожерка (*Grapholitha molesta* Busck.), фруктова смугаста міль (*Anarsia lineatella* Zell.), зелена персикова попелиця (*Myzodes persicae* Sulz.), оленка волохата (*Epicometis hirta* Poda.), каліфорнійська щитівка (*Quadraspidiotus perniciosus* Comst.). Крім перерахованих видів у персикових садах спостерігалися інші види шкідників з класу Insecta, які відносилися до рядів Lepidoptera, Homoptera, Coleoptera, Thysanoptera та класу Arachnida, ряду Acarina.

Навесні з початком сокоруху і протягом вегетації серед шкідників персика зафіксовано карантинний вид – каліфорнійську щитівку. Личинки та імаго шкідника

висмоктують сік із скелетних гілок, листків, внаслідок чого дерева слабшають і поступово всихають. Чисельність виду у період набрякання бруньок персика варіювала від 0,2 до 1,5 екз./ 2 пог. м гілок.

В період цвітіння персика суттєвої шкідливості завдає оленка волохата. Жуки виду спочатку живляться на кульбабі, інших дикорослих рослинах і активно мігрують у плоді насаджень в період їх цвітіння. Жуки видають тичинки і маточки, а також обгризають пелюстки. В період масового цвітіння чисельність імаго у насадженнях персика становила 1,0–3,2 екз/100 квіток.

Згідно спостережень, масова поява колоній зеленої персикової попелиці відмічається на пагонах дерев з кінця травня – першої половини червня. Живлення особин шкідника листками призводить до зміни їх забарвлення, зморшкуватості. В залежності від погодних умов ступінь заселення дерев даним шкідником суттєво змінювалася від 0,3 до 1,3 бала.

З фенофази закінчення цвітіння і протягом росту і дозрівання плодів серед шкідників генеративних органів домінували східна плодожерка, меншою мірою фруктова смугаста міль. Після відродження, гусениці видів наносили два типи пошкоджень. Протягом червня–липня фітофаги пошкоджували молоді незадерев'янілі пагони персика, а у період достигання плодів вгризалися в їх м'якуш та проточували ходи до кісточки. Пошкодженість пагонів та плодів вищевказаними шкідниками складала понад 4–5%.

Зменшення шкідливості кожного окремого виду шкідника є недоцільною, тому основні захисні обробки насаджень персика були направлені проти домінуючих видів, а саме східної плодожерки та фруктової смугастої молі. Випробування таких інсектицидів як Карате Зеон 050 CS, СК (0,3 л/га), Кораген 20, КС (0,175 л/га), Люфокс 105 ЕС, КЕ (1,0 л/га) показали високу технічну ефективність у межах 73,5–92,1% проти вищевказаних видів.

Отже, на кількісний і якісний склад врожаю, в більшій мірі, впливали шкідники з ряду лускокрилих, що вимагало проведення обробок насаджень персика в критичні періоди розвитку видів. Чисельність інших фітофагів в різні періоди вегетації була на рівні економічного порогу шкідливості, або нижчому за нього.

Список літератури

1. Алексєєва О.М., Бондаренко П.Г. Формування потенційної продуктивності персика різних сортів в умовах Південного Степу України. *Вісник Уманського національного університету садівництва*. 2021. № 2. С. 78–83. DOI: 10.31395/2310-0478-2021-2-78-83
2. Розова Л.В., Юдицька І.В. Ентомокомплекс насаджень персика у вегетаційний період. *Карантин і захист рослин*. 2020. №10–12. С. 24–26. DOI: 10.36495/2312-0614.2020.10-12.24-26
3. Шевчук І.В., Гринник І.В., Каленич Ф.С. та ін. Агроекологічні системи інтегрованого захисту плодівих і ягідних культур від шкідників і хвороб. Рекомендації. Київ: КТ «Забеліна-Фільковская Т.С. і компанія Київська нотна фабрика», 2016. 152 с.